

Dkt. Gary Yates, Kitabu cha 12, Kipindi cha 29, Joel

© 2024 Gary Yates na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Gary Yates katika mafundisho yake kuhusu Kitabu cha 12. Huu ni kipindi cha 29 kuhusu kitabu cha Yoeli.

Kipindi hiki kitalenga katika kukuza ujumbe, mazingira, na matokeo ya kitabu cha Yoeli.

Yoeli ni mojawapo ya vitabu ninavyopenda zaidi katika kitabu cha 12. Huenda ukawa na swali la haraka kuhusu haya yote. Kwa nini tunamtazama Yoeli miongoni mwa manabii wa baada ya uhamisho wakati, kwa kweli, tunapoangalia mpangilio na mpangilio wa kitabu cha 12, Yoeli ni kitabu cha pili kilichoorodheshwa hapo na kinaonekana kuorodheshwa miongoni mwa manabii wa Ashuru.

Suala hapa na sehemu ya tatizo hapa ni kwamba tarehe ya kitabu cha Yoeli ni jambo ambalo ni vigumu sana kubaini, na ni jambo ambalo wasomi wenyewe wamejadili huku na huko, na kitabu kimewekwa katika mazingira kadhaa tofauti, na tarehe hiyo imetolewa katika vipindi kadhaa tofauti katika historia ya Israeli. Kulingana na mahali na mpangilio wa kitabu hiki katika Kitabu cha 12, wasomi wa awali walipenda kutaja tarehe hii mapema sana, na baadhi ya wakalimani wametaja tarehe hiyo mapema sana kama karne ya 9 KK. Kama ingekuwa hivyo, ingekuwa kweli manabii wa kwanza kabisa kati ya wadogo.

Wengine wameiweka tarehe hiyo kabla tu ya uvamizi wa Ashuru. Wengine kabla tu ya uvamizi wa Babeli. Nadhani yote hayo ni uwezekano halisi.

Kitabu hiki ni onyo kuhusu siku ya Bwana inayokuja. Ni onyo kuhusu hukumu itakayowajia watu ambayo iko karibu. Nilisoma makala hivi majuzi ambayo iliona kitabu hiki kikiandikwa wakati fulani katika kipindi cha uhamisho au mapema baada ya uhamisho pia.

Lakini mwelekeo wa hivi karibuni, na nadhani makubaliano ya hivi karibuni zaidi, ni kwamba tunapaswa kuweka tarehe ya kitabu cha Yoeli katika kipindi cha baada ya uhamisho na kukiweka mahali fulani mwishoni mwa karne ya 6 au mwanzoni mwa karne ya 5. Kuna mapambano, na hatuwezi kutambua kikamilifu au kusema wazi kwamba huu ndio wakati halisi ambapo kitabu cha Yoeli kiliandikwa. Lakini kuna mambo kadhaa yanayotusaidia au yanayotusaidia kufikia tarehe katika kipindi cha baada ya uhamisho.

Yoeli hatajwi nje ya kitabu. Hatujui kumhusu kutoka kwa rekodi zingine za kihistoria au vitabu vya kihistoria katika Agano la Kale kama tunavyomjua nabii Yoeli au baadhi

ya manabii wengine. Hakuna maandishi ya utangulizi ya kihistoria hapa yanayotambulisha kipindi cha huduma ya nabii.

Kwa ujumla kuna ukosefu wa taarifa dhahiri kuhusu mazingira halisi ya kihistoria ya kitabu au matukio au watu ambao wangukwepo wakati Yoeli alipokuwa akitekeleza huduma yake. Hata hivyo, kuna mambo kadhaa yanayounga mkono wazo la mazingira ya baada ya uhamisho kwa kitabu hicho. Katika sura ya 3, mistari ya 2 hadi 3, tuna kauli hii.

Nitawakusanya mataifa yote, nami nitawaleta chini katika bonde la Yehoshafati, nami nitawahukumu huko kwa ajili ya watu wangu na urithi wangu, Israeli, kwa sababu wamewatawanya miongoni mwa mataifa, na kuigawanya nchi yangu. Wamepigga kura kwa ajili ya watu wangu, na kumfanya mvulana kwa kahaba, na kumuuzza msichana kwa divai, na kuinywa. Kumekuwa na kutawanyika kwa watu wa Israeli.

Wamechukuliwa uhamishoni. Hii inaonekana kuendana na kipindi cha baada ya uhamisho. Ingawa wengine wamesema labda hii inahusu uvamizi wa Waashuru na uhamisho wa Waashuru wa ufalme wa kaskazini badala ya ufalme wa kusini.

Jambo la pili ni kwamba kuna kutajwa katika sura ya 3 ya mistari wa 6 kuhusu jinsi viongozi wa Tiro na Sidoni na Ufilisti walivyowauza watu wa Israeli au Yuda utumwani. Inasema mmewauza watu wa Yuda na Yerusalemu kwa Wayunani ili kuwaondoa mbali na mpaka wao. Marejeleo ya Wayunani hapo yanaweza kuunga mkono wazo kwamba huduma ya Yoeli iko katika muktadha wa kipindi cha baada ya uhamisho.

Ingawa pia tuna marejeleo ya Wagiriki katika kumbukumbu na maandishi ya Waashuru. Walihusika na watu wa Syria na Palestina hapo awali. Hatujui mengi kuhusu biashara ya watumwa ambayo ingeweza kutokea kati ya Syria na Palestina na watu wa Kigiriki.

Hii inaweza kuwa inarejelea kipindi cha awali. Badala ya kurejelea Wagiriki, hii inaweza kuwa inarejelea tu watu wanaozungumza Kigiriki. Katika Ezekieli sura ya 26 mistari ya 12 na 13, tunarejelea biashara ya watumwa kati ya Yavani na Tiro, Wagiriki na Tiro, na hiyo inaanzia karne ya 6.

Kwa hivyo, hata marejeleo haya kwa Wagiriki si ya uhakika kabisa. Ushahidi wa tatu unaounga mkono mazingira ya baada ya uhamisho ni kwamba hatuna marejeleo au hakuna kutajwa kwa mfalme katika Israeli au Yuda. Inaonekana kuwa ya ajabu tukizungumzia kuhusu hilo mara tu kabla ya mgogoro wa Ashuru au mara tu kabla ya mgogoro wa Babeli, lakini kitabu hiki ni kifupi sana kiasi kwamba huenda tusitegemee kuona marejeleo hapo.

Kwa hivyo, kwa sababu hizi zote, Yoeli, tarehe inayowezekana zaidi inaonekana kuwa kipindi cha baada ya uhamisho, lakini uwezekano huu mwingine hakika upo. Kuna marejeleo ya patakatifu. Patakatifu pamesimama.

Watu wanaitwa kukusanyika hapo na kuja mbele ya madhabahu ya Bwana. Ikiwa Yoeli ni kitabu cha baada ya uhamisho, basi inamaanisha kwamba kina tarehe baada ya 515 KK, wakati ambapo watu walikamilisha hekalu. Kuna marejeleo ya patakatifu katika sura ya 1, mstari wa 14, sura ya 1, mstari wa 16, sura ya 2, na mstari wa 17, na kuna wito huu wa kusanyiko takatifu.

Kwa hivyo, ikiwa Yoeli ni kitabu cha baada ya uhamisho, na hivyo ndivyo nitakavyokishughulikia na kukishughulikia, huduma ya Yoeli ilifanywa baada ya ujenzi upya wa hekalu mnamo 515 KK. Zaidi ya hayo, hatuwezi kuwa na uhakika zaidi. Sidhani, hatimaye, inabadilisha ujumbe wa kitabu hicho sana, iwe tunakisoma kabla ya uhamisho au baada ya uhamisho.

Lakini makubaliano ya jumla ni kwamba ni kitabu cha baada ya uhamisho. Kwa hivyo, kwa kuzingatia hilo, hebu tutafakari kidogo na tupitie kidogo historia ya kipindi cha baada ya uhamisho. Kumbuka kwamba watu walirudi katika nchi hiyo mnamo 538 na 537 KK kama matokeo ya amri ya Koreshi na uhamisho wa madaraka kutoka kwa Wababeli hadi kwa Waajemi.

Kurudi kutafanyika katika hatua tatu. Kurudi kwa kwanza kutaongozwa na Zerubabeli na Yoshua. Hatimaye watajenga upya hekalu kupitia huduma na kutiwa moyo na Hagai na Zekaria, 520 hadi 515.

Huduma ya Yoeli inakuja baada ya hapo. Tuna kurudi kwa pili kunakotokea chini ya Ezra mwaka 458 KK. Kisha tuna kurudi kwa tatu chini ya Nehemia mwaka 445 KK.

Tutafikiria kidogo hapa na kuweka huduma ya Yoeli mwishoni mwa karne ya 6 baada ya hekalu kujengwa au wakati fulani mapema katika karne ya 5 kabla ya kurudi kwa pili chini ya Ezra na Nehemia. Sasa, anazungumzia kuja kwa siku ya Bwana na ukweli kwamba kumekuwa na tauni ya nzige ambayo imewajia watu wa Yuda, na imekuwa ikiharibu nchi. Lakini pia anazungumzia kile kinachoonekana kuwa jeshi la adui ambalo litaivamia Yuda kama adhabu kutoka kwa Mungu.

Hii itakuwa siku ya Bwana. Siku ya Bwana inakuja. Unahitaji kujiandaa kwa hili.

Unahitaji kutubu. Unahitaji kuwa sawa na Mungu au kuna uwezekano kwamba Mungu ataleta hukumu zaidi. Mnamo 490 KK tuna vita muhimu sana katika historia.

Tuna vita kati ya Waajemi na Wagiriki vinavyofanyika katika Marathon. Kwa kweli una aina ya mapambano haya makubwa yanayoendelea kati ya Magharibi na Mashariki. Ikiwa Yoeli anaonya kuhusu uwezekano wa jeshi la adui kushambulia,

najiuliza kuhusu uwezekano kama inaweza kuhusishwa na harakati za Waajemi au Wagiriki kuhusiana na vita hivi vikubwa vilivyotokea mwaka 490 KK.

Kwa hivyo, wazo la jumla na aina ya ratiba ya msingi ambayo tutachukua kwa hili ni kwamba huduma ya Yoeli inafanyika mahali fulani karibu 500 KK. Baada ya hekalu kujengwa upya, baada ya watu kurudi katika nchi, na kwa namna fulani, kuna toba; kuna uamsho wa kiroho katika miaka ya 520 ambapo watu wanajitoa tena kwa Bwana. Wanaitikia mahubiri ya Hagai na Zekaria na bado toba haijakamilika.

Kufikia wakati tunapokuja kwenye huduma ya Yoeli, watu wamerudi katika hali nyingine ambapo wanakabiliwa na hukumu ya Mungu. Kama vile ilivyokuwa wakati wa Yosia wakati kuna uamsho huu, kuna kurudi huku kwa ibada safi na Mungu anambariki Yosia na watu wanaokolewa kutokana na hukumu. Kumbuka kwamba haichukui muda mrefu sana kwa watu kurudi kwenye njia zao za ibada ya sanamu.

Kisha hatimaye uhamisho utafanyika na Yerusalemu itaharibiwa mwaka wa 586. Tungefikiri kutokana na uhamisho kwamba watu hatimaye wangetambua uzito wa agano lao kuhusu uaminifu kwa Bwana. Kama kuna kitu kingeweza kuponya dhambi zao na uasi wao na agano lao kuhusu uaminifu, unafikiri ni uhamisho.

Lakini wanaporudi katika nchi, wanamwacha Bwana kwa namna fulani. Hawajengi hekalu mara moja na Zekaria na Hagai wanalazimika kuwaita warudi kwenye uaminifu. Ni waaminifu kwa muda mfupi na kisha mporomoko na mtiririko unaendelea.

Kufikia wakati wa Yoeli, tunaangalia tena mahali ambapo Mungu anatumia nabii kuwakumbusha watu kuhusu hukumu inayokuja. Hukumu ambayo imetokea hapa, tayari wameanza kupitia kwa namna fulani laana za agano. Hukumu zaidi itakayokuja juu ya Yuda ni kwamba Mungu ataleta udhihirisho zaidi wa Siku ya Bwana.

Katika historia yao ya hivi karibuni, wamepitia pigo kubwa la nzige. Limeiangamiza nchi na Mungu ametumia hili kuwakumbusha watu kwamba hawako waaminifu. Kama vile walivyopitia laana za agano kabla ya uhamisho, wamerudi mahali ambapo wanapitia tena laana za agano.

Ujumbe wa Yoeli ni, ukifikiri kwamba tauni ya nzige ambayo umepitia ni mbaya, subiri kile ambacho Mungu yuko karibu kufanya kwa sababu Siku ya Bwana inakuja. Kwa njia nyingi, ujumbe wa Yoeli unafanana sana na ujumbe wa Sefania ambao tayari tumeuangalia. Sababu kwa nini Yoeli, ingawa labda ni mojawapo ya vitabu vya hivi karibuni katika Kitabu cha Kumi na Wawili, sababu ya kuwekwa mbele ya Kitabu cha Kumi na Wawili ni kwa sababu ya wasiwasi maalum wa kimaudhui na mawazo ambayo yanaletwa katika kitabu hiki ambayo yataenea katika kitabu chote cha Kumi na Wawili.

Yoeli atazungumzia kuhusu hukumu ya Siku ya Bwana. Hoja hiyo itatajwa katika kitabu cha Obadia, katika kitabu cha Amosi, katika kitabu cha Sefania. Itakuwa mada inayojirudia.

Kwa hivyo, Yoeli kimaudhui inaweza kuwekwa mbele ya kitabu na mbele ya Kitabu cha Kumi na Wawili ili kuangazia na kusisitiza msisitizo huu kuhusu Siku ya Kumi na Wawili ambayo itaendeleza fasihi hii hadi mwisho. Sasa kuna watu wa Yuda wanaokabiliwa na uzoefu mwingine wa Siku ya Bwana. Amosi alisema Waashuri wanakuja.

Hiyo ndiyo Siku ya Bwana. Sefania anasema Wababeli wanakuja. Hiyo ndiyo Siku ya Bwana.

Yoeli anaonya kuhusu kile kinachoonekana kuwa, katika Yoeli sura ya 2, jeshi lingine la adui. Hii ni Siku ya Bwana. Kwa hivyo, Yoeli anawekwa mbele ya Kitabu cha Kumi na Wawili kwa sababu inaleta wasiwasi huo.

Kuna wakati mwingine wa mgogoro wa kitaifa katika kipindi cha baada ya uhamisho. Watu hawajajifunza somo lao. Wamerudi kwenye njia zao za dhambi.

Ukweli kwamba wamerudi katika nchi hiyo hauzuii uwezekano kwamba Mungu anaweza kuwaleta hapa hivi karibuni kwa hukumu zaidi. Mojawapo ya sababu nyingine za kuwekwa kwa Yoeli mwanzoni mwa Kitabu cha Kumi na Wawili ni kwamba pia inatupa mfano wa kimfano wa toba ya kitaifa. Jambo chanya la huduma ya Yoeli ni kwamba Yoeli anapowaonya kuhusu Siku ya Bwana na hukumu inayokaribia, watu huchukulia hilo kwa uzito.

Tutaona katika sura ya 2 kwamba inaonekana kuna kumgeukia Mungu kunakotokea katika kitabu hiki kutokana na ujumbe wa Yoeli. Kwa sababu hiyo, onyo la hukumu na onyo la Siku ya Bwana, hukumu hiyo itaepukwa. Amosi alionya kwamba Siku ya Bwana inakuja na hukumu haikuepukwa.

Sefania alionya kwamba Siku ya Bwana inakuja, na hukumu haikuzuiwa. Yoeli alionya kuhusu hukumu ambayo Mungu angeileta. Watu waliitikia.

Walikubaliana na Mungu. Mwanzoni mwa Kitabu cha Kumi na Wawili, hii imewekwa hapo kusema kwamba hivi ndivyo Mungu alivyotaka kutoka kwa watu wake tangu mwanzo. Kisha kukatishwa tamaa tunapopitia vitabu hivi Kumi na Wawili ni kwamba, tuna historia ya unabii ya miaka 400 na tuna mifano michache sana ya nyakati ambapo watu walimrudia Mungu.

Mwanzoni mwa hadithi hii, tunaona kile ambacho Mungu alitaka. Kitabu cha Yoeli kinahusiana na kitabu kinachotangulia. Kinahusiana na Hosea kwa sababu Hosea anamalizia kwa wito wa toba na wito wa kumrudia Bwana.

Yoeli anaanza kwa kuwaita watu kulia na kuomboleza na kutubu na kutambua hukumu ambayo Mungu ameleta dhidi yao. Kitabu cha Yoeli kinahusiana na kile kinachofuata katika kitabu cha Amosi kinachofuata baada yake kwa sababu kitazungumzia Mungu akinguruma kama simba, akinguruma kama dhoruba. Huo utakuwa ujumbe wa utangulizi unaopatikana katika kitabu cha Amosi pia.

Kuwekwa kwa Yoeli katika kitabu cha Kumi na Wawili kunaonekana kuwa ni kwa kifasihi na kimaudhui, sababu zilizo nyuma yake, badala ya kihistoria na kwa mpangilio wa matukio. Kwa hivyo hiyo ndiyo mazingira ya kihistoria. Pigo la nzige limetokea, na hukumu zaidi itatoka kwa Mungu na haya yote yanaonekana kuwa yametokea kwa namna fulani kati ya ujenzi upya wa hekalu mwaka wa 515 KK na kurudi kwa pili na kwa tatu chini ya Ezra na Nehemia baadaye katika karne ya tano.

Sawa, hebu tuangalie maelezo na ujumbe wa siku ya Bwana na utangulizi wa hilo, tauni ya nzige ambayo tayari imetokea katika nchi. Yoeli anataka waelewe kwamba Mungu ameleta hukumu juu yao kama onyo kwamba hukumu zaidi itakuja. Tauni ya nzige ni utangulizi tu wa nini. Ni risasi tu ambayo Mungu amerusha upinde.

Na tena, tunaona uhusiano mwingine kati ya Yoeli na kitabu cha Amosi unaofuata mara moja. Manabii hawa wote wawili watazingatia uvamizi wa nzige. Na katika kitabu cha Amosi, Mungu anasema, Nimewatuma nzige hawa, Nimewatuma kuwaonya ninyi, lakini katika sura ya nne, lakini hamjarudi kwangu.

Na hivyo, katika siku za Amosi, Mungu alituma tauni ya nzige na haikuvutia umakini wa watu. Katika Yoeli, Mungu alituma tauni ya nzige na kwa bahati nzuri, ilivutia umakini wa watu. Amosi pia anataja tauni ya nzige katika sura ya saba, mstari wa kwanza hadi wa tatu.

Amosi anaona maono ya tauni hii ya nzige itakayoenea kote nchini. Anatambua athari mbaya ambayo itakuwa nayo. Anamwomba Mungu awahurumie watu, na Mungu anajuta na hatoi hukumu.

Mungu huwapa fursa nyingine licha ya upinzani wao wa kutubu na kumrudia. Kwa hivyo, kuna sababu nyingine, nadhani, ya kifasihi ya jinsi Yoeli anavyowekwa mbele ya kitabu. Katika sura ya kwanza, tuna maelezo dhahiri sana ya mwitikio wa kitaifa ambao Mungu anataka kuona kutoka kwa watu wake kutokana na hukumu hii aliyotuma dhidi yao.

Mstari wa pili hadi wa nne unasema hivi, na tunaanza katika mstari wa kwanza, neno la Bwana lililomjia Yoeli. Nasi tuna simulizi la kinachoendelea. Sikieni haya, enyi wazee, tegeni masikio, enyi wenyeji wote wa nchi.

Je, jambo kama hilo limetokea katika siku zenu au katika siku za baba zenu? Namaanisha, hili lilikuwa tukio kubwa. Waambieni watoto wenu kulihusu na waacheni watoto wenu wawaambie watoto wao na watoto wao kwa kizazi kingine. Watakuwa wakizungumzia hili kwa muda mrefu.

Na kilichotokea ni kile ambacho nzige wa kukata amekiacha, nzige wa kupunga wamekula. Kile ambacho nzige wa kupunga wamekiacha, nzige wa kupunga wamekula. Na kile ambacho nzige wa kupunga wamekiacha, nzige wa kuangamiza wamekula.

Na watoa maoni watajadili kwamba tuna majina manne tofauti ya nzige hapa. Je, tunazungumzia aina nne na aina za nzige? Au tunazungumzia hatua nne tofauti za ukuaji na maendeleo miongoni mwa nzige? Hatimaye, hilo si muhimu sana. Matumizi ya maneno haya manne tofauti ya nzige ni njia ya balagha ya kusisitiza ukamilifu wa kundi hili, kiasi cha nzige waliovamia ardhi, na uharibifu waliouleta kwenye mazao na uchumi wa watu.

Hii ilikuwa hukumu moja kwa moja kutoka kwa Mungu. Kumbuka, Kumbukumbu la Torati 28 na Mambo ya Walawi 26, moja ya laana ambazo Mungu atakutumia ni kwamba badala ya kufurahia baraka za nchi, Mungu atawatuma nzige dhidi yenu na watakula mazao yenu. Hilo ndilo hasa lililotokea.

Na maneno haya manne tofauti yanaonyesha jinsi hii ingekuwa mbaya sana. Sasa, ikiwa una nia ya kufikiria jinsi ingekuwa kupata tauni ya nzige, tovuti ya National Geographic ina taarifa za kuvutia kuhusu aina za tauni za nzige zinazotokea Afrika na Mashariki ya Kati. Na walipitia haya katika siku za Agano la Kale.

Ni jambo ambalo bado ni sehemu ya uzoefu wa watu huko wakati wa uvamizi wa nzige nchini Afghanistan na athari mbaya ambayo ilikuwa nayo kwenye mazao na uchumi wa taifa hilo. Ilikuwa mgogoro wa kitaifa kwa sababu ya hili. Tovuti ya National Geographic inatupa taarifa hii.

Inasema kwamba moja ya mapigo haya ya nzige katika Mashariki ya Kati inaweza kuwa na ukubwa wa zaidi ya maili za mraba 450. Hiyo ni nzige wengi. Kundi la nzige linaweza kubeba kati ya nzige milioni 40 hadi 80 katika chini ya nusu maili ya mraba.

Kila nzige, na watu milioni 40 hadi 80 katika nusu maili ya mraba, wanaweza kula uzito wao wenyewe wa nafaka au mimea kila siku. Na hivyo, hiyo ina maana kwamba kundi la ukubwa huo linaweza kula pauni milioni 423 za chakula kila siku. Hatujui kama ukubwa wa kundi la nzige ambao Yoeli anazungumzia ni wa ukubwa huo au la, lakini tunazungumzia athari kubwa, si tu kwa riziki yao, bali kitu ambacho kinaweza kutishia uhai wao wenyewe.

Namaanisha hii inaweza kuleta njaa ambayo inaweza kuleta vifo na uharibifu mkubwa. Makundi haya ya nzige pia yanaweza kusafiri umbali wa ajabu. Mnamo 1954, wanasayansi waliandika kwamba kundi la nzige liliruka kutoka kaskazini magharibi mwa Afrika hadi Uingereza.

Na mwaka 1988, kutoka Afrika Magharibi hadi Karibiani. Kwa hivyo, hili si tukio dogo tu. Hili ni janga kubwa la nzige.

Na hii ndiyo hukumu ya Mungu. Mungu anataka watu waelewe uzito wa dhambi. Na tena, ukitaka kuonyesha kanuni ya kuvuna na kupanda katika Biblia, manabii ni mahali pazuri pa kwenda kufanya hivyo.

Watu hupanda dhambi zao, na huvuna matokeo ya uvamizi wa kijeshi, uhamisho, na ushindi. Wanapanda uovu, huvuna matokeo ya Mungu kuharibu kabisa ardhi yao na mazao yao, na ndivyo ilivyotokea. Na kile tulicho nacho katika Yoeli sura ya 1 ni kwamba kuna wito kwa watu mbalimbali katika jumuiya ya baada ya uhamisho kulia na kuomboleza juu ya yaliyotokea.

Kwanza kabisa, kuna wito kwa viongozi katika mstari wa 2. Kuna wito kwa wale wanaokunywa divai katika mstari wa 5. Na ni wazi watakasirika kuhusu hili kwa sababu chanzo chao cha divai kimeondolewa. Makuhani wameitwa kuomboleza katika sura ya 1, mstari wa 8. Mojawapo ya mambo ambayo makuhani wangeomboleza ni kwamba uharibifu wa mazao haya ulimaanisha kwamba watu hawangeweza kutoa nafaka na sadaka za kinywaji ambazo zingeleta baraka za Mungu. Na hivyo hilo litaendeleza hukumu na umbali kati ya Mungu na watu wake.

Sura ya 1, mstari wa 11, wakulima, wale wanaotegemea mazao haya kwa ajili ya riziki yao, wanapaswa kuomboleza. Na kusikiliza mazao yanayotajwa. Mzabibu unanyauka, mtini unanyauka, komamanga, mtende, na tufaha, na miti yote ya shambani imekauka, na furaha imekauka kutoka kwa wanadamu.

Na hivyo, mazao mbalimbali yalichukuliwa, na wakulima wanapaswa kuomboleza kuhusu hilo. Na hivyo, watu wote wanapaswa kulia juu ya yaliyotokea, na hatimaye si tu kulia kuhusu janga la kitaifa, bali wanapaswa kutumia hili, na wanapaswa kutumia wakati huu wa huzuni kama njia ya kuonyesha toba yao kwa Mungu. Ndiyo, umepitia jambo baya kimwili katika kupoteza mazao haya na chakula na riziki, na kuna mgogoro wa kitaifa unaokukabili, lakini hatimaye unahitaji kutubu dhambi yako.

Itanisheni kusanyiko takatifu, katika mstari wa 14, na mwe sawa na Mungu. Na sababu ya hili, na onyo nyuma ya hili, ni, ole, kwa siku hiyo, kwa maana siku ya Bwana i karibu, na uharibifu kutoka kwa Mwenyezi unakuja. Sawa? Hasemi, tazama, umepitia tu siku ya Bwana, hukumu ya tauni ya nzige.

Siku ya Bwana imekaribia, kuna hukumu nyingine inakuja, na kwa hivyo kuna wito wa toba katika sura ya 2, au katika sura ya 1. Wito huo wa toba na onyo la pili la hukumu inayokuja pia tumepewa katika sura ya 2, mistari ya 1 hadi 3. Sikiliza jinsi sura hiyo inavyoanza. Pigeni tarumbeta huko Sayuni, pigeni kengele katika mlima wangu mtakatifu. Kwa hivyo tena, tuna wakati wa vita au wakati wa maafa, na watu wameitwa kutambua kwamba Mungu anajiandaa kufanya jambo ambalo ni baya zaidi kuliko walilopitia hivi punde.

Na katika mstari wa 2, au tena mwishoni mwa mstari wa 1, wazo hili la hukumu hii inayokuja, ni siku ya Bwana. Kwa maana siku ya Bwana inakuja. I karibu. Sawa? Kwa hivyo, unaona uhusiano wa moja kwa moja na kitabu cha Sefania tulionao hapa? Itakuwa siku ya giza na weusi, siku ya mawingu na giza nene, na haijawahi kuwa na kitu kama hicho hapo awali.

Sawa, maji meupe ya ghadhabu ya Mungu yatamwagwa tena juu ya watu. Sasa, katika mstari wa 3, tuna maelezo ya jinsi hukumu hiyo itakavyokuwa, na inaibua moja ya maswali na masuala makubwa ya tafsiri katika kitabu cha Yoeli. Hivi ndivyo inavyosema.

Hii inasikika kama anaelezea nini hapa? Inaonekana kama nabii anatuelezea pigo lingine la nzige. Na kwa hivyo, suala la tafsiri hapa ni, je, tunasoma hili kihalisi au kimfano? Je, sura ya 1 na 2 zinaweza kuwa jumbe tofauti ambazo zote zilihubiriwa kuhusiana na uvamizi huu wa nzige? Huo ni uwezekano mmoja. Uwezekano mwingine ni kwamba sura ya 2 inaendelea na kusonga mbele, na nadhani huu ndio uwezekano mkubwa zaidi, na ni onyo la hukumu nyingine inayokuja, na kutakuwa na wimbi la pili la uvamizi huu wa nzige ambalo litakuwa baya zaidi kuliko uvamizi na kundi ambalo tayari wamepitia.

Kwa hivyo, nzige wanarudi kwenye hatua ya 2. Huo ni msimamo mwingine na tafsiri nyingine ambayo imetolewa kwa kifungu hiki. Lakini nadhani uwezekano wa tatu hapa ni kwamba anachofanya, na hiki kina ufanisi mkubwa katika usanii na usemi na jinsi anavyofanya hivi, ni kwamba anatumia uvamizi wa nzige kuonyesha uvamizi wa jeshi la adui ambalo litakuja nchini. Na hilo litaongeza uzito wa hukumu itakayoleta.

Na kwa njia ile ile ambayo tauni hii ya nzige imeingia katika nchi na kuangamiza mazao na kuharibu nchi, jambo baya zaidi liko karibu. Kundi la wanajeshi, wengi kama tauni ya nzige, wengi kama nzige, wameingia katika nchi, jeshi ambalo litaharibu nchi kikamilifu kama nzige hawa walivyofanya. Nadhani hicho ndicho kinachoonekana hapa katika sura ya 2. Sasa unaweza kuuliza swali, vema, ikiwa ndivyo ilivyo, ikiwa jeshi linaelezwa hapa tu, au ikiwa jeshi linaelezwa kistiari hapa, kwa nini inasema kwamba wao ni kama farasi wa vita wanaokimbia, kwamba wao ni kama jeshi lenye nguvu, au kwamba wao ni kama wapiganaji au kama askari wanapopanda ukuta? Naam, moja ya matumizi ya kihusishi kama au kama kwa Kiebrania, wakati mwingine inaweza kutumika kufanya ulinganisho au tashbihi, lakini

wakati mwingine, inaweza kutumika kuisisitiza kwamba ulinganisho ni kwamba ni kama hivi hasa kwa sababu hiyo ndiyo utambulisho wa kitu kinachoelezewa. Nadhani tuna hili nyuma katika Yoeli sura ya 2, mstari wa 1-15, Ole wake siku ya Bwana! Kwa maana siku ya Bwana i karibu, nayo inakuja kama uharibifu au uharibifu kutoka kwa Mwenyezi.

Mstari huo hausemi tu kwamba tauni ya nzige ilikuwa kama uvamizi ambao Mungu angeuleta. Ulikuwa ukisema kwamba ilikuwa uharibifu ambao Mungu alikuwa akiuleta. Na kwa hivyo, ulinganisho huo si wa kufanana tu; ni wa utambulisho. Na hapa, nadhani kihusishi kinatumika kwa njia ile ile inaposema kwamba ni kama farasi wa vita, ni kama jeshi lenye nguvu, ni kama wapiganaji, ni kama askari; kihusishi kinatumika kwa njia kali ya kusema, tazama, hivi ndivyo kilivyo kweli.

Na kwa hivyo, jeshi hili linapokuja juu ya nchi ya Israeli, hiki ndicho kinachowakabili Yuda katika siku zijazo. Nabii anawaonya kuhusu kitakachotokea ikiwa hakutakuwa na mwitikio sahihi kwa Mungu. Na kisha tuna wito mwingine wa toba na kile ambacho ningekiona kama, nadhani, kifungu muhimu katika kitabu cha Yoeli.

Yoeli sura ya 2 mstari wa 12-17: Lakini hata sasa, asema Bwana, nirudieni mimi kwa mioyo yenu yote, na kwa kufunga, na kwa kulia, na kwa kuomboleza; mrudieni Bwana, Mungu wenu. Nasi tunarudi kwenye sifa za Mungu zinazopatikana katika Kutoka 34:6. Yeye ni mwenye rehema, mwingi wa rehema, naye Hughairi mabaya.

Wakimrudia Mungu, kuna uwezekano kwamba hukumu ambayo nabii amewaonya inaweza kuepukwa. Kumbuka, manabii hawasemi tu, haya ndiyo wakati ujao. Yamewekwa wazi. Wanatupa kivuli cha kitakachotokea katika siku zijazo ikiwa watu hawatamrudia Mungu.

Lakini kuna uwezekano siku zote, kama tulivyoona kuhusu Ninawi, kama tulivyoona katika Yeremia sura ya 18 mistari ya 7-10, kama tulivyoona katika mahubiri ya Mika, Yeremia 26-19, siku zote kuna uwezekano kwamba ikiwa watu watachukua hukumu hii kwa uzito, huenda Mungu asiichukue, huenda Mungu akaghairi na huenda asiipeleke hukumu aliyotishia. Nani anajua kama Mungu hatageuka? Wakimgeukia Mungu, Mungu atageuka, naye Mungu ataghairi na kuacha baraka nyuma yake, sadaka ya unga na sadaka ya kinywaji kwa Bwana Mungu wenu.

Kwa hivyo, ikiwa wataita mkutano huu mtakatifu ikiwa watatubu kweli, ikiwa watararua mioyo yao na sio kupitia aina fulani ya sherehe, ikiwa watarudi kwa Mungu kweli, jeshi hili la adui ambalo litapita katika nchi na kuharibu nchi, na tena, hatujui jeshi hili ni nani au ni tishio gani analozungumzia, ikiwa watamsikiliza Mungu, hukumu hiyo inaweza kuepukwa. Jambo la kusikitisha katika historia ya Yuda na katika historia ya Israeli ni kwamba wana historia hii ndefu ya kutosikiliza Neno la Mungu, na wakati uwezekano wa Mungu kutubu na kutotuma hukumu, wakati hiyo inatolewa kwa watu, mara nyingi hawatamii fursa hiyo. Yeremia anaenda na kuhubiri

mahubiri yake ya hekaluni na baadaye atasoma kitabu cha unabii wake wa hukumu hekaluni kwa matumaini kwamba labda, labda, watasikiliza na kutubu.

Wasiposikiliza na kutubu, hukumu huja katika mfumo wa uvamizi wa Babeli. Jambo la kushangaza tulilo nalo hapa ni kwamba hii inaonekana kuwa mojawapo ya nyakati chache zilizochaguliwa ambapo watu wa Yuda walichukulia onyo la kinabii kwa uzito na hukumu ikaepukwa. Kwa hivyo, katika sura ya 2, mistari ya 16 na 17, fanya wakfu kufunga, fanya wakfu kutaniko, wakusanye wazee, wakusanye watoto, hata watoto wachanga.

Namaanisha, huu ni mgogoro wa kitaifa. Waleteni kila mtu kuanzia mkubwa hadi mdogo, na kama watakuja na kama watammiminia Mungu mioyo yao, Mungu anaweza kujuta na asilete hukumu. Sasa, hatuna akaunti au taarifa au nukuu au simulizi kwamba watu walifanya hivi.

Hakuna chochote kati ya mistari wa 17 na mistari wa 18 kinachosema hili lilitimizwa. Lakini kutokana na jibu ambalo Mungu alitoa katika mistari wa 18, inaonekana kuwa wazi kwamba watu walitimiza kile ambacho nabii aliwaagiza wafanye. Na kutokana na toba hii na kutokana na wao kumlilia Mungu baada ya kuwa tayari wamepitia pigo hili la nzige na kuwa na hukumu zaidi iliyokuwa njiani, Mungu alijuta na hakutuma hukumu iliyokuwa imetishiwa.

Sikiliza mistari wa 18 unavyosema. Ndipo Bwana alipoona wivu kwa nchi yake, akawahurumia watu wake. Bwana akajibu, akawaambia watu wake, Tazama, nitawapelekea nafaka, na divai, na mafuta, nanyi mtashiba, wala sitawafanya tena kuwa aibu kati ya mataifa.

Nitamtoa mtu wa kaskazini mbali nawe. Na nadhani marejeleo ya kaskazini yanaunga mkono wazo kwamba tunachozungumzia katika sura ya pili ni jeshi, si uvamizi wa nzige tu. Nitampeleka katika nchi yenye viraka na ukiwa.

Kwa hivyo, hatuna taarifa maalum kwamba walifanya sherehe takatifu au kwamba walikusanyika na kumlilia Mungu. Lakini mabadiliko ya Mungu na mwitikio wa Mungu hapa yanaonyesha toba kwa upande wa watu. Na unaposoma kitabu cha Yoeli, unachopaswa kuona unapopitia haya ni kwamba sura ya 2, mistari wa 18 kwa kweli ni mistari wa bawaba katika kitabu hiki.

Kwa sababu hadi wakati huu, yote yamekuwa kuhusu hukumu, kulia, kuomboleza, kuitisha mfungo, jiandae kwa ajili ya yale yatakayotokea. Kinachofuata baada ya haya ni ahadi za urejesho na ukweli kwamba wataepuka hukumu na Mungu atawapa baraka badala ya hukumu. Usemi ninaoupenda zaidi kuhusu hili na kile ambacho Mungu atawafanyia watu unapatikana katika mistari wa 15.

Nitawarudishia miaka ambayo nzige wamekula, nzige, mwangamizi, mkata-kata, jeshi langu kubwa nililotuma kati yenu. Ni Mungu pekee aliye na nguvu na uwezo wa kuwarudishia kile walichopoteza katika hukumu hii kali. Mungu anasema, kwa neema yangu, nitawarudishia miaka ambayo nzige wamekula na wamekula.

Na utafurahia baraka badala ya hukumu na laana. Sawa, kwa hivyo nadhani hiyo ndiyo njia bora ya kusoma kifungu hiki ni kwamba tuna jibu la Mungu kwa toba halisi ya watu. Leslie Allen anasema hivi, unajua, hata bila rekodi dhahiri ya toba, tunakusudiwa kudhani kwamba rufaa za Joel hatimaye zilifanikiwa.

Hatimaye, watu walimsikiliza nabii. Inaonekana, watu walikusanyika kwa ibada ya kitaifa ya kufunga na kuomboleza na kuhani akatoa maombi ipasavyo kwa niaba ya jamii iliyotubu kweli. Na kwa sababu hiyo, Mungu alijibu na hakutuma hukumu kwa njia ile ile ambayo Mungu alijuta na hakuwaangamiza watu wa Ninawi kupitia mahubiri ya Yona.

Hilo linatokea katika Yoeli sura ya 2. Kama vile Mika alivyosema Yerusalemu itasawazishwa na mlima wa hekalu wenyewe utageuzwa kuwa rundo la vifusi, Hezekia alipotubu, Yeremia 26:17 hadi 19, Mungu alijuta na hakutuma hukumu. Hata hivyo, moja ya matatizo tuliyo nayo hapa ni kwamba uwezekano kwamba mstari wa 18 unaelezea jibu la Mungu kwa kile ambacho watu walifanya kwa kweli ni mojawapo tu ya tafsiri zinazotolewa kwa mstari huu. Na suala hapa linahusiana na aina maalum za vitenzi ambazo tunazo katika mstari wa 18.

Tuna umbo la kitenzi kisichokamilika cha Kiebrania chenye kiunganishi, vav mbele ya hili. Na kwa hivyo, tunapaswa kusomaje aina hizi zinazojulikana kama vitenzi vya vayiktol ? Kuna tafsiri mbili tofauti za hili. Wachambuzi kadhaa watatafsiri haya si kama mambo ya matukio ya zamani ambayo Mungu amefanya, lakini watasoma kama ukamilifu wa kinabii.

Na hiyo ni mojawapo ya njia ambazo muundo huu maalum unaweza kusomwa. Hizi zitasomwa kama ukamilifu wa kinabii, ambapo si maelezo ya kile Mungu alichofanya kwa ajili ya watu kwa kujibu toba yao, bali ni ahadi tu ya kile ambacho Mungu hatimaye atawafanyia watu wakati wa urejesho ujao. Na kwa hivyo baadhi ya wafasiri watatafsiri kifungu kwa njia hii.

Sio simulizi, sio simulizi la kile Mungu alichowafanyia watu. Hatimaye ni kile Mungu atakachofanya. Na hilo linaonekana hata katika baadhi ya tafsiri zetu za Kiingereza.

King James, Toleo Jipya la Kimataifa, Kiwango Kipya cha Marekani, watasoma haya kimsingi kama ukamilifu wa kinabii. Na kwa hivyo, umbo hili la kitenzi linaweza kutumika hapa kuisitiza wazo kwamba tunazungumzia tukio la siku zijazo, lakini limeonyeshwa kwa umbo la kitenzi ambalo kwa kawaida huzungumzia mambo ya

zamani ili kusisitiza uhakika wa utimilifu wa mwisho. Ni vizuri kama Mungu tayari amefanya hivyo kwa sababu Mungu hutimiza ahadi yake.

Kuna wachambuzi kadhaa wanaotumia mbinu hii na wanaoelewa vitenzi vya vayiktol kwa njia hii. Nagowski, Stewart, na Sweeney, katika maoni yao, wataona haya kama ahadi kuhusu kile ambacho Mungu atafanya. Hata hivyo, wachambuzi wengine, na hapa ndipo ninapozungumzia hili, kumbuka ukweli kwamba matumizi ya kawaida ya vayiktol hutumika kuelezea kile tunachokiita preterits.

Inatumika kama njia ya awali ya kuzungumzia matukio yaliyopita au kurekodi matukio yaliyotokea ndani ya simulizi na hadithi. Sasa, unaweza kusema, kweli hatuna simulizi na hadithi hapa. Lakini kile ambacho mwandishi anayeitwa Troxell ametaja katika makala katika kifungu hiki ambacho nadhani ni kizuri sana ni kwamba tuna simulizi kuhusu huduma ya Yona iliyopita.

Na imewekwa katika umbo la simulizi katika sura ya 1, mstari wa 1, neno la Bwana lililomjia Yoeli. Na kwa hivyo, tuna ujumbe wa kihistoria wa Yoeli uliopita, kisha tuna manabii ambao Yoeli anatoa, na kile Troxell anachosema ni kwamba tuna urejesho wa simulizi katika sura ya 2, mstari wa 18. Ujumbe katika umbo la manabii umewekwa katika wakati uliopo, lakini tunazungumzia kile kilichotokea wakati Yoeli anapohubiri hapa.

Bwana akawa na wivu kwa ajili ya nchi, akawahurumia watu. Akajibu, akawaambia watu, haya ndiyo nitakayowafanyia.

Na kwa hivyo, katika ESV na katika Biblia ya Net na katika uelewa huu wa hili, hatuzungumzii kuhusu Bwana anaahidi kuwa na wivu, Bwana anaahidi kuwa na huruma, bali ukweli kwamba Bwana ndiye aliyefanya hivi. Na tena, ukweli kwamba vitenzi vya vayiktol, umbo hili maalum la kitenzi kisichokamilika pamoja na kiunganishi, kwa kawaida hutumika kuelezea preterit au simulizi lililopita ambalo linaonekana kama usomaji unaowezekana zaidi wa hili. Zaidi ya hayo, katika mstari wa 20, katika mstari wa 28, inasema hivi, na itatimia baadaye.

Na hivyo hiyo inaelekea baraka itakayotokea katika siku zijazo zaidi ya baraka ya papo hapo ambayo Mungu tayari amenunua kwa ajili ya toba ya watu wake. Kwa hivyo, kuna njia kadhaa tofauti ambazo wafafanuzi na wakalimani hutafsiri na hata tafsiri zetu za Kiingereza; soma Yoeli sura ya 2, mistari ya 18 hadi 27. Lakini nadhani njia bora ya kusoma hili ni kwamba tuna maelezo hapa ya mahali ambapo watu humjibu Mungu na hivi ndivyo Mungu hatimaye anavyoahidi kuwabariki kwa kuzingatia toba yao na majibu yao kwake.

Kwa hivyo, ahadi hapa, Mungu atarejesha, Mungu atawarudishia kile walichopoteza katika tauni ya nzige. Laana za agano zitageuzwa kuwa baraka za agano. Sawa, zaidi ya urejesho wa mara moja, na tayari tumeona hili, nadhani, katika unabii wa Hagai na

Zekaria, kuna baraka zaidi ya mambo ya mara moja ambayo Mungu huwafanyia jamii ya baada ya uhamisho.

Hata tukimchukulia Yoeli kama kitabu kilichoandikwa kabla ya uhamisho, kuna baraka za mwisho. Kuna baraka ya mwisho, marejesho ya mwisho ambayo yanapita chochote ambacho Mungu atawafanyia watu wake katika siku zijazo. Na hilo linakuwa lengo la nabii katika Yoeli sura ya 2, mistari ya 28 hadi 32.

Nami nataka kuangalia hilo. Nataka kuangalia kifungu hicho kwa ufupi tu. Yoeli sura ya 2, mistari ya 28 hadi 32, inasema, Itakuwa baadaye, baada ya baraka hizi za mara moja na baada ya mimi kubadilisha hili, wakati fulani usiojulikana katika siku zijazo, kwamba nitamimina roho yangu juu ya wote wenye mwili.

Wana wenu na binti zenu watatabiri, wazee wenu wataota ndoto. Na huu ndio kumiminwa kwa roho kutakakotokea katika marejesho ya mwisho, katika siku za mwisho. Na kwa hivyo hii inasonga mbele zaidi ya wakati wa Yoeli na kutarajia ufalme wa mwisho wa Mungu.

Kumbuka, moja ya changamoto katika kutafsiri manabii ni kwamba upeo wao hubadilika. Wanapoitazama milima hiyo miwili, wanazungumzia mambo ambayo yako mbali sana na wakati mwingine huyaunganisha pamoja. Mlima ulio karibu hapa ambao Yoeli anaona ni kwamba Mungu aliwahurumia watu wake na kuwaahidi ahadi ambazo atazitimiza katika siku za usoni.

Lakini hatimaye kutakuwa na kumiminwa kwa roho katika siku za mwisho. Tulipokuwa tukisoma kitabu cha Mika, tuliangalia ahadi hizi za siku za mwisho. Tulichukua muda kuzingatia kitabu cha Yoeli na ahadi iliyotolewa hapa.

Na tuliona tunapoendelea mbele katika wakati wa Agano Jipya, tunachoelewa ni kwamba kuna utimilifu wa sasa na bado haujatimizwa kwa ahadi ambayo Yoeli anaitoa hapa katika Yoeli 2:28-32. Sasa, kanisa tayari limeanza kupata uzoefu wa kumiminwa kwa roho ambayo Mungu aliahidi kwa watu wa Israeli. Petro anasema siku ya Pentekoste, mnachokiona hapa na matukio mnayoyaona hapa, mnachokiona hapa ni utimilifu wa Yoeli 2, 28-32.

Na utimilifu huo utaendelea na kuendelea katika kipindi chote cha siku za mwisho za kanisa. Lakini utatimizwa wakati wa kuja kwa pili kwa Kristo na wakati ambapo Israeli watapata hili, na baraka kamili za agano zitapatikana na kumiminwa. Sasa, katika mistari wa 30 wa unabii huu, inasema kwamba nitatoa maajabu mbinguni na duniani, damu na moto na nguzo za moshi.

Jua litageuzwa kuwa giza na mwezi kuwa damu kabla ya kuja siku kuu na ya kutisha ya Bwana. Kwa hivyo, sehemu hii ya unabii inaangalia siku ya mwisho, kamili, na ya

mwisho, ya kutisha ya Bwana inayokuja kabla ya utimilifu wa vitu vyote. Lakini hata katika sehemu hii ya unabii, naamini kwamba tuna sasa na bado hatuna vipengele.

Nabii anapotumia taswira ya moshi na moto, jua likitiwa giza, na mwezi ukigeuka kuwa damu, nadhani tunaweza kuwa na maelezo ya kitamathali ya vita. Mwezi ukigeuka kuwa damu unaweza kuwakilisha kinachotokea kwa kupatwa kwa mwezi, ambako kunaonekana kama damu. Aina hiyo ya tukio linalotokea angani ilikuwa ishara katika Mashariki ya Karibu ya kale ya janga fulani la asili au la kitaifa ambalo lilikuwa karibu kutokea.

Mara nyingi ilikuwa utangulizi wa vita au uvamizi wa jeshi la adui. Na kwa hivyo kile Yoeli anachozungumzia hapa ni kwamba pamoja na kumiminwa kwa Roho, kutakuwa na maafa na msiba na vita na mambo haya yote. Lakini tena, nadhani tunapoangalia utimilifu wake katika Agano Jipya, kuna uwezekano tuna utimilifu wa sasa na bado.

Hapa, Yoeli, kuhusu utimilifu ulio karibu na kuzungumzia siku ya Pentekoste, anaweza kuwa anazungumzia uharibifu wa Yerusalemu unaotokea mwaka wa 70 BK. Lakini hatimaye, kitabu cha Ufunuo kitatumia taswira hii hiyo kuzungumzia hukumu za mwisho za janga katika siku ya mwisho ya Bwana kabla ya wakati wa kuja kwa Kristo na kuja kwa pili. Na kwa hivyo, nadhani kwa kumiminwa kwa Roho na kwa moto na moshi na jua kugeuzwa kuwa giza na mwezi kugeuzwa kuwa damu, kuna utimilifu ulio karibu na wa mbali wa hilo pia.

Katika Yoeli sura ya 3, upeo wa nabii unaonekana kuhamia kabisa katika wakati huu ujao. Na Bwana atazungumzia tena kuhusu hukumu ya mwisho na ya ulimwengu wote ambayo itatekelezwa kwa mataifa yote. Na katika sura ya 3 na mstari wa 2, inasema hivi, Bwana anazungumzia kuhusu hukumu ya mwisho hapa, hukumu kwa mataifa itakayofanyika katika bonde la Yehoshafati.

Hii haionyeshi eneo maalum. Jina Yehoshafati linamaanisha Bwana amehukumu. Na hapa ndipo patakuwa mahali ambapo Bwana atatekeleza hukumu yake ya mwisho kwa mataifa.

Na hukumu ya mataifa italeta wokovu na urejesho wa mwisho wa Israeli ambao ulitimizwa kwa sehemu tu wakati wa kurudi kutoka uhamishoni. Tuna mstari wa kuvutia katika sura ya 3, mstari wa 10. Mataifa haya yanaposhuka, yatapigana vita dhidi ya Israeli.

Kuna vita vya kiisho. Na Mungu ataleta mataifa haya, ili kuisafisha Israeli katika tendo lingine la mwisho la hukumu, lakini hatimaye kuihukumu mataifa pia. Sikiliza inavyosema katika sura ya 3, mstari wa 10.

Inasema, Futeni majembe yenu yawe panga, na miundu yenu ya kupogolea iwe mikuki, na walio dhaifu waseme, Mimi ni shujaa. Tuna mabadiliko ya moja kwa moja

ya kile tulichopewa kama maono ya mwisho wa dunia katika sura ya 4 ya Mika. Hapo, mataifa yatafua panga zao ziwe majembe na hawatajifunza vita tena. Hilo ndilo hatimaye litakalotokea katika ufalme ujao.

Lakini kabla ya hapo, mataifa yatafanya kinyume chake. Watafua majembe yao kuwa panga, na watageuza vifaa vyao vya kilimo kuwa silaha. Na yote hayo yataongoza kwenye hukumu ya mwisho ambayo hatimaye italeta amani ya ulimwengu ambayo Mungu aliahidi katika Mika sura ya 4. Wokovu wa Israeli utatokea kama matokeo ya siku hii ya mwisho ya Bwana, sura ya 3, mistari ya 14 na 15.

Umati mkubwa, umati mkubwa katika bonde la uamuzi, kwa maana siku ya Bwana, i karibu katika bonde la uamuzi. Sasa, siku ya Bwana i karibu. Sio tu hukumu juu ya Yuda, si tu kitu ambacho kitatokea katika siku zijazo.

Lakini hukumu ya Bwana kwa watu wote iko karibu katika siku ya mwisho ya Bwana. Jua na mwezi vinatiwa giza, na nyota zinaondoka. Zinang'aa.

Na Bwana atanguruma kutoka Sayuni. Katikati ya haya yote, na katikati ya maafa na msiba huu wote, Mungu atawasafisha Israeli katika hukumu na hatimaye atawaokoa mabaki watakaotimiza ahadi zake za agano. Na katikati ya machafuko na msiba huu, kile Yoeli anachosema, wale wanaoliitia jina la Bwana wataokolewa.

Na kwa hivyo kuna tumaini, kuna ofa, kuna ahadi ya wokovu katikati ya maafa haya yote na machafuko yanayoendelea. Uonyeshaji wa vita vya mwisho wa dunia ambavyo tumepewa katika Yoeli sura ya 3 ni sehemu ya maono ya kinabii ya Agano la Kale kwa ujumla. Tunaweza kuchukua kifungu hiki katika Yoeli sura ya 3 Mungu anapokusanya na kukusanya mataifa.

Tunaweza kuilinganisha na sura ya 5 ya Mika, mistari ya 5 hadi 9. Tunaweza kuilinganisha na kifungu katika maono ya Gogu na Magogu katika Ezeieli sura ya 38 na 39. Tunaweza kuilinganisha na kutakaswa kwa mataifa kunakofanyika kwa Mungu na kuleta wokovu kwa watu wote katika Sefania sura ya 3, mistari ya 8 na 9. Tunaona maelezo ya kina zaidi ya vita hivi vya mwisho wa dunia katika Zekaria sura ya 12, mistari ya 1 hadi 9, na kisha katika Zekaria sura ya 14 na katika sura hiyo yote. Zekaria 14 inazungumzia hukumu itakayokuja juu ya Yuda, na jiji hilo litavamiwa.

Watu watachukuliwa uhamishoni. Wanawake watabakwa. Itakuwa wakati ambapo theluthi mbili ya watu wataondolewa katika nchi ya Israeli, lakini hatimaye Mungu ataingilia kati.

Atashuka juu ya Mlima wa Mizeituni na kuwaokoa watu wake. Na kisha hata manusura miongoni mwa mataifa watakuja kumwabudu Bwana. Kwa hivyo, wazo hili la vita vya mwisho wa dunia ni sehemu ya maono ya kinabii ya Agano la Kale.

Inafahamisha maono ya kinabii ya Agano Jipya inapozungumzia vita vitakavyofanyika katika Bonde la Megido wakati wa Har–Magedoni katika Ufunuo 16 na 19. Ufunuo unajenga na kuongeza uelewa wetu wa vita hivi vya mwisho wa dunia vinavyopatikana katika Agano la Kale lenyewe. Pia kuna vita vya mwisho mwishoni mwa Ufunuo sura ya 20, ambapo Shetani ataangamizwa kabisa na kabisa.

Kwa hivyo, maono ya vita vya mwisho wa dunia kati ya Israeli na mataifa yanapatikana katika Agano la Kale na yametimizwa kwa ajili yetu katika Agano Jipya. Kusudi la vita hivi ni kuhukumu mataifa, kusafisha Israeli dhambi zao, kusafisha mataifa ili waweze pia kujumuishwa katika ufalme wa Mungu, kutoa ushindi wa mwisho wa uovu na nguvu za uovu, ikiwa ni pamoja na Shetani mwenyewe, na hatimaye kusafisha njia ya ufalme wa amani ambapo hatimaye panga zitafuliwa kuwa majembe, na tumaini kuu la haya yote ni amani bila vita. Kwa hivyo, nadhani kwamba tunapotazama mustakabali wa kinabii na kitakachotokea, wazo la vita vya mwisho wa dunia ambapo Mungu atahukumu mataifa ambayo ni sehemu ya picha.

Na katika ulimwengu tunaishi na hata mambo ambayo labda yanatokea Mashariki ya Kati leo, si vigumu kufikiria hilo likitokea. Lakini moja ya mambo ambayo tunapaswa kuwa waangalifu nayo ni kwamba mara nyingi tunapoangalia vifungu hivi vya kinabii, kuna tabia ya matibabu maarufu ya vifungu hivi ya kutaka kuviunganisha kwa karibu sana na matukio ya kisasa. Ian Duguid, katika ufafanuzi wake kuhusu Ezekieli, anabainisha jinsi maadui wa Gogu na Magogu katika historia ya kanisa walivyotambuliwa na kundi lolote la watu lililotokea kuwa maadui wakuu wa kanisa wakati huo.

Katika karne ya nne BK, Ambrose aliwatambua kuwa ni Wagothi. Katika karne ya saba, walikuwa Waarabu waliokuwa wakivamia Nchi Takatifu. Katika karne ya 13, walikuwa vikosi vya Wamongolia.

Katika karne ya 17, walikuwa Papa, Waturuki, au Mfalme wa Kirumi. Katika karne ya 19, kulikuwa na mtazamo ulioenea hadi Vita Baridi kwamba ilikuwa Warusi. Na nilikuwa na wanafunzi nilipowafundisha manabii huko Urusi ambao waliniuliza, kwa nini ninyi Wamarekani mnasema kila mara kwamba sisi ni Gogu na Magogu? Hivi majuzi, imetambuliwa na mataifa ya Kiislamu ambayo yanaungana dhidi yake.

Kusudi la maandiko haya ya kinabii si kutusaidia kumtambua adui. Kwa kweli tunaangalia uasi wa duniani kote dhidi ya Mungu. Je, utajumuisha Marekani? Hatujui.

Je, Marekani itakuwepo wakati huo? Unabii haujibu swali hilo. Hauridhishi udadisi wetu kuhusu mambo mengine yote ambayo tungependa kujua kuhusu utekelezaji wa hukumu hii. Lakini unatukumbusha kwamba kutakuwa na hukumu ya mwisho, na tunaweza kuamini kwamba Mungu hatimaye ataleta ufalme wake wa amani.

Mimi na Ian Duguid tutamalizia kwa nukuu kuhusu wazo hili lote la vita vya mwisho wa dunia. Na anasema hivi kuhusu Ezekieli 38 hadi 39. Nadhani inatumika kwa vifungu hivi vyote ambavyo tumevitaja kutoka Yoeli sura ya 3, Ufunuo sura ya 16.

Hivi ndivyo vifungu hivi vinavyohusu. Jumbe hizi si jumbe zilizoandikwa kwa ajili ya wale wanaoishi katika siku za mwisho, ambao, kwa kufungua siri zake kwa uangalifu, wataweza kubaini utambulisho wa mfano wa washiriki katika pambano la mwisho. Badala yake, ni neno la kutia moyo kwa watu wote na watakatifu wote wa nyakati na mahali pote kwamba bila kujali nguvu za uovu zinaweza kufanya nini, kusudi la Mungu na ushindi wa Mungu hatimaye viko salama.

Na tunaweza kupumzika katika hilo. Mungu alileta hukumu dhidi ya watu wa Israeli katika siku za Yoeli. Kisha kwa sababu ya toba yao, alijuta kutoa hukumu zaidi na akaahidi kwamba hatimaye angemimina roho yake siku moja.

Hatimaye, siku moja angehukumu mataifa, na hatimaye, angeleta ufalme wake wa amani. Watu wa siku za Yoeli wangeweza kutarajia ahadi hiyo kwa matumaini na matarajio, nasi tunaweza kufanya vivyo hivyo kwa sababu tunajua kwamba Mungu ni mwaminifu kwa ahadi za agano ambazo amewapa watu wake na mpango wa Mungu kwa ajili ya historia ya wokovu na lengo la ufalme wa amani ambao ameahidi. Mungu ana nguvu, uwezo, na ukuu wa kuleta mambo hayo.

Tunaweza kuamini hilo. Tunaweza kuwa na uhakika katika ahadi za Mungu.

Huyu ni Dkt. Gary Yates katika mafundisho yake kuhusu Kitabu cha 12. Huu ni kipindi cha 29 kuhusu kitabu cha Yoeli.